

PISARAVAROTOIMET

Yleistä	<p>Pisaravarotoimien tarkoituksena on estää pisaroiden leviäminen.</p> <p>Tavanomaisten varotoimien lisäksi olennaista on kirurgisen suunänsuojaimen ja silmäsuojaimen/visiirin käyttö lähihoidossa ja potilaan hoitaminen yhden hengen huoneessa tai tilavarotoimin.</p> <p>Ne kohdat, jotka eroavat tavanomaisiin varotoimiin, on merkitty keltaisena.</p>
Potilashuone	
Huoneen valinta	<ul style="list-style-type: none">• 1 hlö huone, oma wc ja suihku suositeltavia• Usein tilavarotoimet/kohortti on riittävä
Huoneen varustelu	<ul style="list-style-type: none">• Laita oveen ovikyltti pisaravarotoimista• Potilaskohtaiset hoito-, tutkimus- ja siivousvälineet, pyykki- ja jätteastiat• Varaa vain 1 vrk tarpeisiin välineitä ja tarvikkeita• Älä säilytä lavuaarin ympärillä olevalla tasolla mitään tavaroita
Käsihygienia ja suojakäsineet	
Desinfioi kädet	<ol style="list-style-type: none">1. Ennen kuin kosketat potilasta tai hänen lähiympäristöä2. Juuri ennen aseptista toimenpidettä3. Ennen suojakäsinedien pukemista ja niiden riisumisen jälkeen4. Potilaaseen tai potilaan lähiympäristön koskettamisen jälkeen <ul style="list-style-type: none">• Ennen elintarvikkeiden käsittelyä• Wc käynnin jälkeen käsien saippuapesun jälkeen
Käytä suojakäsineitä	<ul style="list-style-type: none">• Kun käsittelet eritteitä, haavoja, ihorikkoja, limakalvoja tai eritteillä kontaminoituneita alueita tai välineitä• Ota suojakäsineet paketista aina desinfioiduin käsin• Vaihda suojakäsineet tarvittaessa aseptisen työjärjestyksen mukaan• Desinfioi kädet suojakäsineiden riisumisen jälkeen• Pue suojakäsineet juuri ennen tarvetta ja riisu ne heti tarpeen loppuessa
Pese kädet vedellä ja saippualla	<ul style="list-style-type: none">• Kun kädet ovat näkyvästi likaiset tai tuntuvat likaisilta• WC-käynnin jälkeen• Kun olet hoitanut gastroenteriittipotilasta

Kellot, korut, kynnet ja iho	<ul style="list-style-type: none"> Rannekello, älykello, sormukset, käsikorut, rakenne- ja geelikynnet sekä kynsilakka ovat kielletty Kynsien tulee olla lyhyet ja käsien ihon ehjä
Ohjaa potilasta ja vierailijoita	<ul style="list-style-type: none"> Käyttämään käsihuuhdetta ja pesemään kädet wc-käynnin jälkeen Käy läpi potilaan kanssa: Käsihygieniaopas
Suojaimet	
Kirurginen suu-nenäsuojain II tai IIR	<ul style="list-style-type: none"> Käytä alle 2 m etäisyydellä potilaasta
FFP2- tai FFP3-hengityksen-suojain	<ul style="list-style-type: none"> Aerosoleja tuottavien toimenpiteiden yhteydessä influenssa sairastavan hoidossa, katso: Influenssaohjeet COVID-19-potilaan hoidossa, kts. COVID-19 ohjeet Pue ja riisu potilashuoneen ulkopuolella
Suojalasit tai visiiri	<ul style="list-style-type: none"> Käytä potilaan lähihoidossa
Suojatakki tai hihallinen suojaesiliina	<ul style="list-style-type: none"> Käytä tarpeen mukaan lähihoidossa ja jos on riski eritteiden roiskumisesta työvaatteille.
Suojaimien pukeminen ja riisuminen	<ul style="list-style-type: none"> Suojaimet puetaan juuri ennen potilashuoneeseen menoa. Suojaimet riisutaan potilashuoneessa (vain FFP2/FFP3-hengityksensuojain riisutaan viimeisenä vasta sulkuutilassa tai huoneen ulkopuolella).
Eritealtistumisen vähentäminen	
Eritetahrat	<ul style="list-style-type: none"> Poista näkyvät eritetahrat välittömästi Huom! Tarkista tarvittava desinfektioainepitoisuus, kts. Eritetahradesinfektio-ohje
Pistävät ja viiltävät esineet	<ul style="list-style-type: none"> Laita pistävät ja viiltävät esineet suoraan keräysastiaan Älä laita käytettyjä neuloja takaisin neulansuojukseen Kts. Veritapaturmaohjeet
Hoito- ja tutkimusvälineiden huolto, potilashuoneen siivous	
Hoito- ja tutkimusvälineet	<ul style="list-style-type: none"> Huone- ja potilaskohtaiset tai kertakäyttöiset välineet

	<ul style="list-style-type: none"> • Monikäyttöisten hoito- ja tutkimusvälineiden puhdistus, desinfektio tai sterilointi käyttötavan mukaan, kts. Hoito- ja tutkimusvälineiden puhdistusohje • Älä laske hoito-/tutkimusvälineitä potilaan sängylle
Siivous	<ul style="list-style-type: none"> • Huonekohtaiset siivousvälineet • Kts. Potilashuoneen siivous-ohje (Kymen tuki) • Sama suojavaatetus kuin potilasta hoitavalla henkilökunnalla • Ennen loppusiivousta huone tyhjenetään hoitotarvikkeista
Likapyykki, eritteet ja jätteet	<ul style="list-style-type: none"> • Pakkaa pyykki ja jätteet ohjeiden mukaisesti, kts. Pyykin käsittely-ohje • Kaada eritteet suoraan huuhtelu- ja desinfektiokoneeseen
Potilaan kuljettaminen ja kuntoutus	
Potilaan kuljettaja	<ul style="list-style-type: none"> • Desinfioi kädet ennen kuljetusta ja sen jälkeen • Käytä kirurgista suu-nenäsuojainta • Suojakäsineitä ei käytetä • Siirrä potilas suoraan tutkimukseen/toimenpiteeseen ja takaisin • Kts. Potilaan kuljetus sairaalassa-ohje
Potilas kuljetettaessa	<ul style="list-style-type: none"> • Jos mahdollista potilaalle puetaan kirurginen suu-nenäsuojain • Jos potilas ei pysty käyttämään kirurgista suu-nenäsuojainta, annetaan potilaalle nenäliinoja ja roskapussi ja potilasta ohjeistetaan yskimistilanteissa peittämään nenäliinalla hengitystiet.
Potilaan kuntouttaja	<ul style="list-style-type: none"> • Voit kuntouttaa potilasta osaston yleisissä tiloissa, kun potilaalla on kirurginen suu-nenäsuojain, desinfioidut kädet ja mahdolliset haavat ovat peitetty.
Potilaan ja vierailijan ohjaus	
Varotoimet	<ul style="list-style-type: none"> • Kerro potilaalle varotoimien tarkoitus • Ohjaa vierailijoita varotoimikäytänteissä
Yskimishygienia	<ul style="list-style-type: none"> • Opeta potilaalle oikeaoppinen yskimishygienia

Pisaravarotoimien käyttö

Pisaravarotoimien tarkoituksena on katkaista suurten pisaroiden (kooltaan yli 5µm) välityksellä tapahtuva tartunta. Pizaroita syntyy yskiessä, niistäessä, puhuessa, aivastaessa ja hengitysteiden toimenpiteissä. Pizarat putoavat melko pian alas eivätkä yleensä kulkeudu yli metriä kauemmas. **Alla esimerkkejä pisaravarotoimin hoidettavista taudeista.**
Kts. Muut pisaravarotoimin hoidettavat sairaudet/taudinaiheuttajat: Aakkosellinen luettelo.

<p>1. Bakterimeningiittipotilas</p>	<ul style="list-style-type: none"> Hoidetaan aluksi pisaravarotoimien mukaan Kun taudinaiheuttaja on selvillä, potilas, jolla on meningokokin (A, B, C, W, Y) tai Haemophilus influenzae b:n (Hib) aiheuttama meningiitti Hoidetaan 24 h tehoavan mikrobi lääkkeen aloituksesta
<p>2. Hematologian- ja muilla syvästi immuunipuutteisia hoitavilla osastoilla hengitystieinfektiopotilas</p>	<ul style="list-style-type: none"> Pisaravarotoimet koko hoitajakson ajan
<p>3. Jos mikrobiologinen diagnoosi on tiedossa, hoidetaan pisaravarotoimin</p>	<ul style="list-style-type: none"> COVID-19: kts. Covid19-ohjeet Haemophilus influenzae: 24 h tehokkaan mikrobilääkehoidon aloituksesta Hinkuyskä (pertussis): 5 vrk tehoavan mikrobilääkehoidon aloituksesta Influenssa: 7 päivää oireiden alusta tai 5 vrk lääkehoidon alusta. Immuunipuutteisten osastoilla koko hoitajakson ajan. Lapsia hoitavilla osastoilla: <ul style="list-style-type: none"> Parainfluenssa koko hoitajakson ajan Adenovirus ja RSV pisaravarotoimet koko hoitajakson ajan. Lisäksi kosketusvarotoimet. Meningokokki (eristetty normaalisti steriilistä paikasta): 24 h tehokkaan mikrobilääkehoidon aloituksesta Parvorokko B19: hematologian ja muilla syvästi immuunipuutteisia hoitavilla osastoilla koko hoitajakson ajan. Tulirokko (scarlatina) tai A-streptokokkitonsilliitti/faryngiitti lapsella: 24 tuntia tehoavan lääkehoidon alusta.
<p>4. Apinarokko</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kosketus-, pisara- ja ilmavarotoimet, kts. Apinarokko-ohje

Menettelyohje pohjautuu HUS Infektiosairauksien klinikan ohjeeseen (13.2.2023)